

“Ara el populisme i la demagògia tenen el camp abonat”

Francesc Antich (Caracas, 1958) actualment és senador elegit pel Parlament balear. Reflexiona en aquesta entrevista sobre múltiples aspectes de la política sense l'encotillament que li suposaven abans els càrrecs que ocupava.

TERESA ANIAGA

Vist el que està passant en el si del PSOE, amb crítiques a Rubalcaba, aspirants a succeir-lo, peticions i denegacions de primàries... la pregunta s'imposa: va servir de res el congrés?

—[Riu.] Sí que va servir. Sortíem d'unes eleccions amb un resultat terrible. La decisió del congrés fou iniciar un període de transició. I en això estem, encara que, a vegades, és ver que podria parèixer que estem en una altra cosa. En aquest procés de transició serà clau la conferència política d'octubre, en la qual es concretarà l'ideari que serà la base de l'oferta del PSOE per al pròxim cicle electoral i, per un altre costat, s'obrirà el procés cap a la convocatòria de les primàries per triar els candidats que s'han de posar al capdavant de les llistes electorals a les diferents eleccions que hi ha previstes per al 2015.

—**Serà així com dieu, però fa la sensació que el PSOE és un guirigall**

—El congrés va iniciar aquest període de trànsit perquè, després de la greu derrota, no podíem fer una altra cosa. Si haguéssim triat aleshores el que serà el futur líder, s'hauria cremat. Tothom ho veia així.

—**Voleu dir, doncs, que Rubalcaba no té futur, que està amortitzat?**

—Triarem la persona amb més experiència i capacitat per a fer la feina que se li encomanà fer. Això va ser el que va decidir el congrés. Llavors, si ell volgués tornar a presentar-se per a ser candidat, doncs... bé, poder, ho podria fer. Però, la veritat, a Rubalcaba se'l va triar per a conduir la transició, per a res més.

—**El PSOE ha de virar cap a ser més esquerrà?**

—El PSOE no ha de discutir si ha de ser més d'esquerra o no, sinó com ha de tornar a ser plenament socialdemòcrata. Posaré un exemple: la desregulació dels mercats la van impulsar Reagan i Thatcher, és ver, però, alerta, tots els socialdemòcrates hi nedàrem durant dècades a tot Europa i no demanàrem que es canviés. Per tant, el que ens cal és recuperar la nostra essència socialdemòcrata i estar pel control estricte d'aquells poders econòmics que estan perjudicant l'estat del benestar. Això és el bessó: nosaltres hem d'estar pel reforçament de l'estat del benestar i,

per tant, hem d'oferir exactament com assolir-ho, com finançar-lo, com recaptar més impostos, com controlar els grans interessos internacionals financers, quina idea tenim sobre la Unió... tot això és socialdemocràcia. Aquest és el debat. No si som o hem de ser més d'esquerra o no.

—**Us penediu d'haver donat suport a Zapatero perquè fos secretari general del PSOE el 2000?**

—No. De les persones que es presentaven en aquell moment era el que entenien millor l'Espanya real i plural. Quan va ser president del govern va tenir especial sensibilitat per tots els temes socials, i això se sol oblidar, interessadament, però és així. Ara, no negaré que els darrers anys... bé, la crisi econòmica va ser ferotge, el Partit Socialista per ventura es va veure sobrepassat, i Zapatero es veié obligat a fer unes polítiques, per la pressió de la Unió i especialment de Merkel i Sarkozy, que contravenien el que el PSOE defensava, i com és lògic la gent no ens va entendre i ens va castigar a les urnes. Vist en perspectiva, es va equivocar.

—**Què suposà Zapatero per a Balears?**

—Va ser un president molt bo, perquè mai com amb ell un govern central havia tractat tan bé les Illes, tant pel que fa al finançament com a les inversions.

—**No hi hagué errades a la gestió, més enllà en la crisi?**

—Segur que sí. La principal va ser no ser capaços d'abordar allò essencial en un país com Espanya, especialment quan la crisi ja era una realitat ferotge.

—**I era?**

—Era i és fer una reforma fiscal. De tot el sistema. De dalt a baix.

—**Per perseguir el frau fiscal?**

—Per descomptat, però no sols. Hauríem d'haver fet —i el PSOE n'ha d'aprendre, de l'errada, per no tornar a caure-hi quan tornem a governar— un canvi total del sistema de recaptació d'impostos. El gravamen sobre la renda està bé, més enllà de discutir si s'hi podrien fer canvis molt puntuals. Espanya s'acosta molt a la mitjana de la Unió en la imposició d'impostos al treball. Però, en canvi, estem molt enfora del que són els impostos sobre rendes derivades del capital. No podem mantenir l'estat del benestar si no canviem radicalment això.

—**Les primàries i l'elecció directa del secretari general hi arreglarien res, en el PSOE?**

—Jo no puc ser contrari a aquest sistema perquè vaig ser candidat a president [del Govern balear el 1999] mitjançant unes primàries [celebrades el 1998]. Però s'ha de mirar bé cada cas. Les primàries tenen sentit en certs àmbits, però de veres pensem que a tota localitat per petita que sigui s'ha de triar candidat a batlle a través de les primàries? I, a més, amb la participació de gent que no és militant del partit? No ho veig gens clar.

—**Algunes veus demanen canvis a la llei de partit perquè sigui obligatòria l'elecció directa del màxim responsable, del líder, pels militants de cada partit. Com ho veieu?**

—Amb la crisi general —econòmica, de valors, política...—, ara el populisme demagògic té el camp abonat. En aquest context s'ha d'entendre aquesta allau de propostes de canviar radicalment el sistema polític. I això em preocupa. No estic dient que el sistema no necessiti millores, que ja ho crec, que en necessita. Però anem alerta. Jo som un convençut de la bonança de la democràcia representativa. No caiguem en la presumpció que l'assemblearisme és més bo per si mateix. Hem d'elegir directament els líders dels partits? Bé, però abans pensem-ho bé i essent conscients que caldria canviar tot el sistema de partits. I alerta, per ventura el que fariem en realitat seria crear líders que se situaren per sobre dels partits. És a dir, que estariem abonant, en definitiva, el cesarisme. Això és el que volem? Per a aprofundir en la democràcia interna dels partits crearem lideratges unipersonals encara més forts que ara?...

—**I les llistes obertes?**

—Igual. Hem de ser conscients que tot canvi té conseqüències. Per exemple, llistes obertes. Entesos, però i com les combinem amb la paritat entre dones i homes que ara assegura la no-discriminació? Res no és tan senzill.

—**Hi ha molta frivolitat a l'hora de llançar propostes d'aquest tipus, voleu dir?**

—S'han de respectar totes les propostes. I vull pensar que tothom proposa per millorar el sistema. Però no puc evitar pensar que no s'està aprofundint prou

a l'hora de pensar en les conseqüències de cada proposta. És ingenu pensar que es pot canviar quelcom perquè sí, perquè ara és moda dir que calen grans canvis... No, el comportament seriós és plantejar què volem canviar i analitzar tranquil·lament tot el que comporta. I llavors, sense presses, prendre les decisions que calguin. S'ha de facilitar més la participació ciutadana. No en tinc dubte. Però anem alerta amb propostes per a seguir la moda. No ens deixem dur per impulsos del moment. Siguem seriosos i pensem què hem de canviar i fem-ho essent-ne conscients de totes les conseqüències. No fos cosa que fos pitjor el remei que la malaltia. Estic convençut que el sistema s'ha de millorar, sí, però alerta a caure en els presidencialismes excessius o cesarismes, que acaben no tenint instruments de control i contrapesos. Com més control millor, i com més estigui repartit el poder, més control hi haurà.

—Zapatero va ser un d'aquests líders cesaristes? I, per cert, continua essent una llosa, per al PSOE?

—Quan ell va dir allò que faria el que calia [el 2010, en acceptar les imposicions de Merkel i Sarkozy] al marge dels interessos del partit, doncs sí que va actuar d'aquesta manera. A mi no em va agradar. Pel que fa a l'altra pregunta, el que reflecteixen les enquestes no és tant per mor del record de Zapatero sinó perquè els partits de govern paguem la responsabilitat de la crisi arreu d'Europa. És així de senzill i terrible. Molts ciutadans estan enfadats amb la política en general i, això, ho paguen els qui governen o poden governar, com nosaltres.

—Una crisi econòmica, per cert, contra la qual, què fa la Unió Europea?

—És un dels problemes polítics greus, molt greus, d'aquesta crisi econòmica. Que els estats mirin més per si mateixos i no tant pel conjunt. Allò que funciona a una banda no té per què funcionar a una altra. Per exemple, l'austeritat tan estricta. Hi ha països als quals això els ofega. Com és el cas d'Espanya.

—I què hi pot fer la Unió?

—Els governs dels estats estan gestionant només la misèria. El que falta és una política de control d'això que se'n diu els mercats financers internacionals,

TERESA AYUGA

i que avui no tenen regulacions de cap tipus. Aquest control és primordial per a evitar que aquests mercats pressionin, pel seu estricte interès, els governs. Mentre que els estats no acordin controlar-los no hi haurà res a fer. I mentre que això continuï així, els estats només gestionaran, com ara, la misèria: que si han de reduir una despesa social, que si no han de gastar tant... i sempre, això sí, en la mateixa direcció obligada, és a dir, cap a reduir l'estat del benestar.

—És creïble que es puguin controlar aquests poders financers internacionals?

—Amb la crisi de 1929 es van prendre mesures serioses que anaven en aquesta línia: es legislà sobre la magnitud dels bancs d'inversions, se'ls separà de la

resta del sistema bancari... Per suposat que els estats tenen la capacitat de canviar la situació. Per això hem d'apostar des de la socialdemocràcia per federalitzar de veres la Unió, que tingui prou poder global i així aconseguirem posar sota control aquests poders ara descontrolats.

—No es veu cap dada objectiva que avaluï aquest optimisme

—Durant l'època daurada de la pirateria, al segle XVIII, cada potència europea s'estimava més fer la guerra pel seu costat contra els pirates que lesionaven els seus respectius interessos. Tanmateix, quan totes les potències entengueren que, si no aniquilaven els pirates conjuntament, sempre els patirien, es va acabar ben aviat el problema.

Doncs ara és el mateix. Els nous pirates internacionals ens estan guanyant perquè viuen emparats pel descontrol i per la desregulació. Ens imposen el que volen i estem perdent pertot cohesió social, estat del benestar, drets socials... És curiós. La gran crisi global és deguda a la desregulació que començà els anys vuitanta, de la mà de Reagan i Thatcher, i resulta que ara acabem regulant la misèria de cada estat —reduint les administracions públiques, reduint el nombre de parlamentaris, de regidors, fent minvar serveis públics...— però no regulem els que provocaren la crisi. Això és com si vas en barca, tens una entrada d'aigua i et dediques a treure aigua però no a taponar el forat. Acabaràs, tard o d'hora, enfonsat. Igualment.

—Passem a la reforma de la Constitució que defensa el PSOE. En què consisteix, exactament?

—El que ara cal a Espanya és consolidar aquest federalisme implícit que és l'estat de les autonomies, i fer-lo explícit. L'estat de les autonomies s'ha anat desenvolupant a cop d'aprovació i de reformes d'estatuts. Ha arribat l'hora de clarificar quines són les competències de l'estat i quines de cada autonomia, com han de funcionar les relacions entre governs autonòmics i el central, s'ha d'establir un finançament clar i just per a totes les autonomies, s'ha de federalitzar la justícia...

—I el Senat?

—També s'ha de reformar perquè tingui un paper rellevant i que sigui

una verdadera cambra territorial: i per cert que jo amb el que no estic d'acord és amb les veus, del meu propi partit, que li volen donar un paper semblant al senat alemany; no valen solucions d'altres països per a nosaltres, cada país és diferent.

—Atès que no hi ha cap altre partit que hi estigui d'acord, amb la reforma constitucional, no és un brindis al sol?

—No, perquè almenys és bo que nosaltres tinguem clar cap a on volem anar, i que ho expliquem a l'electorat. És bo que el PSOE tingui un horitzó d'estructura de l'estat que és propi i diferent de la pràctica recentralitzadora que està duent a terme el PP i de la ruptura que propugnen alguns naciona-

listes. De tota manera, és cert que per a qualsevol reforma s'haurà d'arribar a pactes amb la majoria dels partits, i això serà el que haurem d'intentar.

—**No pareix que en aquesta reforma el PSOE tingui espai per a encabir-hi l'elecció democràtica entre monarquia i república...**

—Nosaltres som republicans federalistes. Però entre aquesta aspiració teòrica i la pràctica política a la qual ens trobem hi ha molta diferència. Més enllà dels problemes puntuals que tothom coneix, la monarquia no està en discussió. Entenc perfectament que hi hagi gent que la discuteixi, però no ho fa el PSOE.

—**No pareix que tothom vegi igual, en el si del PSOE, la reforma constitucional. El vice-secretari general del PSOE d'Andalusia, entre d'altres, ha criticat els companys que, com els de les direccions del PSIB, PSC i PSPV estan per un federalisme asimètric...**

—Actualment Espanya ja és un estat autonòmic asimètric. O és que algú dirà que Balears té les mateixes competències que Catalunya? O és que Catalunya té les mateixes competències fiscals que Navarra i els País Basc? O és que no hi ha autonomies amb policia i d'altres sense?... La asimetria, el reconeixement dels fets diferencials de cada autonomia, és una realitat a la Constitució i a la pràctica política consolidada durant tres dècades. Doncs a què ve això de la prevenció davant del federalisme asimètric? Cada estat federal és diferent i Espanya ha de ser federal a la nostra manera, que és ser, com ja som, un estat asimètric.

—**Voleu dir que Balears no ha de tenir un horitzó de competències igual que Catalunya, per exemple?**

—Hi ha dues comunitats que tenen un comportament polític molt diferent del de la resta, com ara el País Basc i Catalunya, i això jurídicament i políticament s'ha de reconèixer. No obstant, el federalisme ha d'assegurar que la asimetria no suposi injustícies. Per això és important que s'aclareixi tot el que fa referència a competències i a finançament, no fos cosa que, com passa amb Balears, aquells que més paguem i manco rebem de l'Estat ens quedem així per sempre més per satisfer altres fets diferencials.

TERESA AYUGA

—**Tot això dels fets diferencials, s'entén de veres en el si del PSOE o la seva acceptació és una mera impostura?**

—És ver que hi ha gent que no ho entén gaire. A Espanya sempre ha existit la dualitat entre els qui volem l'Espanya federal i els qui estan per l'Espanya eterna, aquella que no entén la diferència política. El PSOE té resolt formalment el reconeixement de l'Espanya real, amb els fets diferencials, si bé reconec que hi ha gent que ho té difícil d'assumir quan arriba l'hora de portar-ho a la pràctica.

—**Com veieu l'any i mig de govern amb majoria absoluta de Mariano Rajoy**

—És prou temps per a haver palesat que el PP va fer absoluta demagògia a l'oposició. Ha incomplert totes les promeses que va fer. No només no ens està fent sortir de la crisi sinó que les mesures que ha pres no han servit

sinó per a agreujar la situació. I pitjor: part del que fa no té res a veure amb la política econòmica sinó amb la seva ideologia molt dretana, no debades és el govern més dretà que ha existit mai. El que vol és desfer bona part del camí que Espanya ha recorregut d'ençà de la Transició i per això veiem aquesta involució autonòmica, la sindical, la de l'estat del benestar, en drets socials...

—**La gestió de Rajoy fa baixar la intenció de vot del PP, però el PSOE també baixa. El bipartidisme està sentenciat?**

—És indubtable que, com a mínim, se n'està enduent un càstig important, si hem de fer cas a les enquestes. No obstant, una cosa és allò que la gent diu que votarà quan falten dos anys per a les eleccions i una altra és el que vota finalment. De tota manera no vull menystenir la possibilitat que en efecte els dos partits majoritaris acabem a l'últim rebent un sever càstig.

Catalunya: “Sense pacte amb Madrid no hi ha independència possible”

—Catalunya pot ser independent?

—Si hi ha una voluntat clara d'una majoria àmplia dels representants del poble d'anar cap a la independència, aleshores el govern central no pot mirar cap a una altra banda. Se n'ha de parlar. Això, per a un demòcrata, és clar. Igual que hem de tenir clar que no parlem d'una posició política com qual-sevol altra sinó que és quelcom d'importància essencial i, per tant, no es pot pretendre, com alguns pareixen pensar, que es pot trencar Espanya com si no fos res. No. S'ha de poder parlar de tot, la independència inclosa, però s'ha de parlar. Per les dues bandes. I s'ha d'arribar a un acord. Si no, és impossible la independència.

—La unilateralitat no és una opció?

—No. No ho pot ser pacíficament i democràticament.

—Un demòcrata pot estar contra el referèndum pel dret a decidir?

—No, però alerta: en abstracte un demòcrata no pot oposar-s'hi, però la política real no és abstracta i, per tant, hi intervenen molts factors que fan impossible que es pugui dur endavant una opció així sense acord.

—Com per exemple?

—Doncs que la Constitució que tenim a hores d'ara ens empara i afecta a tots per igual i de la mateixa manera que ens la donarem, també hi hauria d'haver prou acord perquè, si una part se'n vol sortir, ho pugui fer.

—I si a Madrid no volen parlar?

—Aquests processos són molt complexos i llargs. A Madrid, i pertot, els governs i les circumstàncies canvien. Si persisteix la voluntat del procés [a Catalunya] Madrid no podrà mirar cap a una altra banda. Tampoc no vull amagar que a Madrid molts polítics s'equivoquen a l'hora d'enfocar el problema: no l'entenen. Però insisteixo: l'única via possible és el diàleg, l'acord i la transparència. Si no, és impossible.

—Realment creieu que és possible el diàleg?

—A hores d'ara no. El meu partit està tancat i, del PP, ni en parlem. Però si a Catalunya volen de veres portar endavant el procés —amb el suport de la majoria àmplia dels ciutadans— no tenen altre camí que insistir en el diàleg, perquè sense pacte amb Madrid no hi ha independència possible.

—I els minoritaris com Izquierda Unida i UPyD, encantats de la vida perquè creixen a costa del PSOE.

—Lògic. Si baixen en intenció de vot els grans, els petits han de créixer. A mi no em preocupa gens que la representació política pugui multiplicar-se, que hi hagi més partits minoritaris, i més forts, als diversos Parlaments —autonòmics i central—. Jo puc estar en desacord amb algunes, fins i tot moltes, de les coses que defensa IU, però entenc que és una posició política lògica, legítima i que té tot el dret del món a intentar créixer, encara que sigui a costa nostra.

—I UPyD?

—És diferent. Es tracta d'un partit que practica el populisme demagògic de manual. És perillós. Em fa por. Tot populisme d'aquest tipus em fa por.

—Si la situació econòmica no millora ostensiblement els pròxims anys, Espanya anirà cap a una italianització del model de partits?

—A curt termini crec que no. Però és indubtable que el desencís envers els dos grans partits fa créixer els minoritaris i, per tant, seria més complicat trobar estabilitat. Però la pluralitat no em preocupa. S'arriba a acords, a pactes i ja està, no hi ha cap perill. A Balears ho he fet així cada cop que he governat. El que em fa por és que creixin els demagogs populistes, com el partit que abans he comentat, i a Itàlia se n'han produït alguns casos, i que facin pràcticament impossible la governabilitat.

—Durant el govern del Pacte de Progrés de Balears, entre 1999-2003, que vàreu presidir, la gran estrella política fou l'ecotaxa. De què us pene- diu més, d'haver-la imposada el 2002 o d'haver-la repudiada el 2007?

—[Riu.] D'haver-la posada en marxa, no me n'he penedit mai, tot i que és ver que ens va costar una ferotge campanya en contra de certs empresaris (hotelers). Respecte a haver-la “repudiada”... home, era una decisió estratègica que no tenia relació amb el fons de l'ecotaxa, sinó que es tractava de tendir ponts amb els empresaris. I va funcionar, perquè durant els anys de govern (2007-2011) de la meua segona presidència vaig fer molts acords importants amb tots els representants empresarials, a més dels sindicals. No hi havia hagut mai, ni sobretot ara hi ha, tan de diàleg social com en aquells anys.

—Record que un important empren- sari hotelier va escriure una carta a un diari contra l'ecotaxa, a la qual deia

TERESA AYUGA

TERESA AYUGA

que no teníeu legitimitat per a imposar-la malgrat ser el president. Què volen i volien aquest tipus d'hotelers, governar ells?

—[Riu.] Bé, hi ha de tot, segurament. És ver que aquella guerra empresarial contra el govern que jo presidia era en part un “a veure qui mana aquí”, encara que també és cert que hi havia empresaris que pensaven, honestament, que l'ecotaxa podia ser dolenta i restar turistes.

—Hi hagué dissidències internes, en el PSOE, que foren teledirigides des de fora?

—No, hi hagué opinions diferents perquè les pressions de fora eren molt grosses. Però quan prenguérem la resolució de posar en marxa l'ecotaxa, tothom la va defensar.

—I entre els aliats?

—Hi hagué algun partit que després

de les eleccions responsabilitzà de la victòria del PP el fet que nosaltres insistírem amb l'ecotaxa

—El PSM.

—Sí, el seu líder, Pere Sampol, va ser molt dur, però bé, el vaig comprendre, no li ho puc retreure perquè, de fet, era cert que en moltes zones turístiques perdérem vots, els socialistes, perquè els hotelers deien als seus empleats que si votaven un partit del Pacte de Progrés haurien de tancar els hotels. Va ser una guerra criminal contra nosaltres.

—I malgrat tanta guerra bruta, als quatre anys repudieu l'ecotaxa...

—Era una nova estratègia, com he dit abans. Un partit de govern com és el PSOE no pot governar contra una part important dels empresaris. És així.

—I els hotelers més poderosos que havien impulsat la guerra bruta con-

tra el PSOE agrairèn la vostra renúncia a l'ecotaxa?

—Vaig arribar a acords importants amb els empresaris, amb tots els agents socials, hi hagué pau social i això sempre cal agrair-ho...

—Però?...

—... però tampoc estaria malament que certs empresaris fessin esforços per... [riu] dissimular que sempre estan amb un mateix partit.

—Coneixent el que ara es coneix dels escàndols de corrupció d'UM, com valoreu els pactes als quals arribareu amb Maria Antònia Munar?

—Això és com jugar sabent el resultat final d'un partit. No s'hi val ni és possible. Doncs clar que canviaria certes coses si poguéu. Però aleshores el que valia era l'anàlisi estratègica, que era vàlida i jo la continuo defensant: aquesta comunitat sempre havia estat governada per la dreta i l'única manera d'evitar-ho era pactar amb UM. Així de simple. Que no poguérem fer tota la política d'esquerra que hauríem volgut fer? Segur. Però una part sí, que la férem. Això és el que posàrem a la balança: o més dreta com sempre, o una mica de dreta (UM) amb polítiques progressistes.

—Quan véreu, essent president, que quelcom no funcionava bé dins d'UM?

—El moment del trencament és el conegut, el febrer 2010, quan érem en un acte [públic] amb el conseller de Turisme, d'UM (Miquel Ferrer), i ens digueren *in situ* que aquell mateix matí, a aquella hora, hi havia en marxa una operació [policial i fiscal] que afectava la seva pròpia conselleria, tot i que no a ell directament, i aleshores jo en aquell moment vaig dir que s'havia acabat.

—I abans, no vèieu res estrany quan Bartomeu Vicens era imputat i condemnat essent portaveu d'UM al Parlament?

—Ja quan férem el pacte el 2007 hi havia gent dins el meu partit que no ho veia clar, i tenien raó perquè UM era un caos polític total, amb el qual era difícil tenir una interlocució normal. D'ençà que Munar deixa la presidència [d'UM, el desembre de 2007, substituïda per Miquel Nadal] tot allò va anar de mal en pitjor, no hi havia manera d'aclarir qui tenia el poder dins d'UM. I quan hi ha això [la sentència] de Vicens... sí, dins

el meu partit n'hi havia que estaven pel trencament, i jo vaig aguantar. Record alguna conferència de premsa meua [a la qual va justificar el manteniment del pacte amb UM, el novembre de 2009] que... en fi, no em fa sentir orgullós, precisament. La situació era difícil, molt, però jo veia que no podríem aguantar [en el govern] sense aprovar almenys un dels dos pressupostos que quedaven [2010 i 2011], i vaig decidir aguantar fins a tenir el pressupost de 2010.

—**Com va ser la vostra relació amb Munar?**

—A veure: he de dir que tot allò que vaig pactar amb Munar ella ho va complir sempre, i que mai, mai no em va fer cap proposta estranya. Ni en una sola ocasió em digué a veure si li arreglava res o si ... m'entens, no? Mai no em va fer cap proposta d'aquest tipus.

—**No hi ha res que us dugui al penediment, de la relació amb Munar?**

—Sempre hi ha coses, a jugada vista, que hom pensa que podria haver fet diferent. Però el que val és la decisió que prens en un moment concret, comptant amb el que comptes en aquell moment, ateses les circumstàncies del moment i tenint present el rèdit que penses en aquell moment que pots treure. I des d'aquest punt de vista no me'n penedeixo gens, dels pactes amb UM i Munar.

—**Enteneu tot això dels escàndols de corrupció que afecten Munar, Miquel Nadal i més membres de l'antiga cúpula d'UM?**

—No, no entenc res, sincerament ho dic: no ho puc entendre. Naturalment hem d'esperar a veure què passa finalment amb cada cas que s'està instruint i jutjant. Però pel que s'ha publicat, no ho puc comprendre, i sovint hi pens, però no ho entenc, no sé en què pensaven...

—**Parleu sovint amb Munar?**

—No. Fa molt de temps que no. Ens hem trobat alguna vegada, ens hem saludat cordialment, però res més. Sempre tinguérem una relació molt política, no gaire personal, la veritat. Per tant, des de fa temps, des de la seva dimissió, no tenim pràcticament cap contacte.

—**Entre 1995 i 2011, durant 16 anys, tres noms protagonitzaren la política balear: Maria Antònia Munar, Jaume Matas i Francesc Antich. Dos dels quals són en mans dels tribunals. Hi penseu, en això?**

IB3: "Per a seguir com està ara, es podria tancar"

—**El vostre partit és molt crític amb IB3**

—És clar que sí. Si una televisió autònoma és una eina de cohesió i de pluralitat informativa i d'opinió, és un instrument bo per a la comunitat, però no és el cas.

—**I quin és el cas?**

—Que és el contrari del que he dit. I per a seguir com està, es podria tancar.

—**El pacte de centre-esquerra que presidíeu ho va fer millor?**

—Sí. Jo vaig donar ordres que la gestió, fos la que fos, no tingués influències polítiques. I la gestió que, per exemple, va fer la cap dels informatius, Nekane Domblàs, va ser reconeguda per tothom. Per tant, hi ha una altra manera de fer televisió pública. Però per a això que hi ha ara...

—Molt. És molt difícil acceptar que passin aquestes coses. No som capaç de posar-me en el seu lloc. De cap dels dos. Per a mi la responsabilitat política ha estat i és sempre això: una responsabilitat. No una festa. No res per a aprofitar-se'n. Estic i hi he estat en política per servir, no per servir-me'n. Per això jo... és que no entenc tot això que ha passat, aquests escàndols.

—**Què penseu dels dos anys de José Ramón Bauzá al capdavant del Govern balear?**

—El tracte personal amb ell és bo. La relació política... Com a polític no creu en les autonomies. Acota el cap sempre davant Madrid i està a les ordres del que li diu la seva central del PP. És més un delegat del govern del PP a Balears que un president de la comunitat autònoma. De tota manera és ver que són mals temps, els presents, per a governar, atès el que està passant. Però això a banda, és un deixeble molt obediència del que li diu la central del PP.

—**El PSIB-PSOE fa el que cal per oposar-se al PP de Bauzá?**

—També són mals temps per a exercir la política dins del PSOE. Igual que a nivell nacional passem pels problemes que hem comentat, el mateix passa també amb el PSOE a Balears. Però crec que na Francina [Armengol, secretària general del PSIB-PSOE i portaveu parlamentària] ho fa bé i fa molta feina. Malgrat tants de problemes, se n'està sortint.

—**Segons les enquestes, si ara hi hagués eleccions autonòmiques, el PP podria governar tot sol, fins i tot amb majoria absoluta, o bé amb suports com el d'UPyD...**

—Quin panorama! Encara som a temps d'evitar-ho.

—**Com?**

—Els partits d'esquerra haurien de parlar, s'haurien d'asseure i arribar a acords.

—**Pactes preelectorals?**

—Com més dispersió del vot progressista, pitjor. Però no ho deia per aquesta raó. Cada partit ha de fer respecte a això el que cregui més oportú. No, ho deia perquè almenys hauria de ser possible que tots s'asseguessin per parlar sobre què ens acosta, què ens complementa, decidir quins són els projectes prioritaris de cadascú, per si arriba el cas de governar, o si més no per posar en comú quines banderes essencials utilitzarà cada un per anar a les eleccions. Seria bo per a tots i per a cada un perquè aclariria i donaria més entitat a l'alternativa que s'ofereix als ciutadans.

—**Si el PI (Proposta per les Illes, partit regionalista liderat per Jaume Font i Josep Melià, ex-dirigents del PP i d'UM respectivament) assolís representació el 2015 i fos desequilibrant, creieu que pactaria amb l'esquerra, com va fer UM, per descavalcar el PP o, per contra, s'aliaria amb els conservadors?**

—Primer de tot no crec que ho tingui fàcil [aconseguir representació]. Llavors, no sé si la seva intenció seria, si pogués, descavalcar el PP o més aviat fer-li fer allò que vogueés. S'ha de mirar la composició de cada partit per imaginar per on anirà. A dins del PI què hi ha d'UM? Me pareix que poc. En canvi, podria ser que hi hagués més de grups locals molt de dreta...

Miquel Payeras